

**Velja v Ljubljani
in po pošti:**

celo leto . . . K 84—
pol leta . . . " 42—
četrt leta . . . " 21—
za mesec . . . " 7—

za inozemstvo:

za celo leto naprej K 95—
za pol leta . . . " 50—
za četrt leta . . . " 26—
za mesec . . . " 9—

Jugoslavija

Na pismene naročbe brez
pošiljave denarja se ne
moremo ozirati.

Ljubljana, knjižnica

Ljubljana.

Oglašni prostor, ki po-
rabljenem prostoru in si-
cer 1 mm visok ter 45 mm
širok prostor za enkrat
40 vln, za večkrat popust.

Uredništvo je na Starem trgu števil. 19. Telefon
števil. 860. — Upravištvo je na Marjinem trgu
števil. 8. — Telefon števil. 44.

Izhaja vsak dan zjutraj.
Posamezna številka velja 40 vinarjev.

Vprašanjem glede inseratov i. dr. se naj pri-
loži za odgovor dopisnica ali znamka. — Dopolni
naj se frankirajo. — Rokopisi se ne vračajo.

Resen memento.

Zadnje dni se množe pritožbe in kritike o neumljivo brezglavem postopanju glede sprejema častnikov v armado SHS tako silno, govore in čujejo se iz vojaških krogov tako neverjetna a resnična dejstva, da je najskrajnejši čas, da vlada brez odloga krene tozadevno v popolnoma novo smer.

Čitamo o sprejetih in nesprejetih častnikih, čitamo, da so bili sprejeti ljudje, ki so vse drugo samo ne Jugoslovani, čitamo, da debe ravno taki skoro trikrat višjo plačo nego oni, ki jih radi njih jugoslovanskega mišljenja že vlačili po ječah. Kam to pelje? Kake morajo biti posledice tega nevarnega postopanja? Odgovor je jasen in strašen: v propast! Koliko se piše, tarna in jadikuje, da je naša država še slaba in neutrujena znotraj, obdana od sovražnikov okoli in okoli na zunaj! A naša vlada sama seje čim večjo nezadovoljnost in neti upornost najbolj ravno tam, kjer naj bi bila nje prva in zadnja opora. Dokazov za to trditev imamo nešteto. Seči bi morali predaleč nazaj, če bi hoteli navesti vse. In sprva je vsakdo še kolikortoliko potrpeč, češ, naenkrat ne more biti vse tako kot bi moralo biti, časoma pa se bo že uredilo, da bo prav. Sedaj pa se grozo opazamo, da postaja položaj od dne do dne ne- vzdržljivejši in če poide še nekaj časa tako naprej bo Italijanom, Nemcem in Madžarom široko odprta pot v državo SHS.

Januarja so dobili poziv, da vsi častniki vložijo prošnje za sprejem v armado SHS, ker bi nesprejeti morali ob ev. mobilizaciji odriniti k vojakom kot prostaki. Skoro vsak je vložil prošnjo. Slovencev častnikov je 2800, od teh okoli 500 aktivnih, doslej — torej po sedmih mesecih — je sprejetih okoli 197 samo aktivnih častnikov. Kaki Slovenci pa so bili aktivni častniki, žal po večini, vedo vsi rezervisti, ki so imeli opravka z njimi. Ni najhujše da so med sprejetimi prosluli nemškutarji, celo taki, ki niti slovensko ne znajo, taki, ki so imeli čista slo-

venska imena, pa so se dali prekrstiti v čisto nemška, taki, ki so nas Slovence med vojno zmerjali s svinjami in šufil — toda, če ste sprejeli že te, zakaj pa ne sprejmete onih, ki so bili Slovenci tudi takrat, ki so bili noč in dan pod policijskim nadzorstvom — zakaj? Mar se nas bojite radi našega odločno-jugoslovanskega mišljenja? Da, edino to more biti vzrok — tu so na delu temni elementi in to v visokih krogih, katerim je na tem, da zanetijo v armadi nezadovoljnost in upor, tu imajo svoje roke vmes Italijani in Nemci, boljševiki, komunisti in separatisti, ki samo čakajo, da pojde njihova pšenica v klasje in potem gorje tebi, država SHS!

In kaka neskončna pravičnost vlada v naši armadi! Sprejeti in nesprejeti častnik ima dolžnost, boriti se za domovino do zadnjega diha. A kako naj si razlagamo, zakaj dobi sprejeti podporočnik 1626 K mesečne plače, nesprejeti pa 726 K, ko vendar oba vršita isto službo! Menda res samo zato, ker nesprejeti, recimo oženjeni, trpi gmotno škodo že vsled tega, da mora gospodariti na dve sirani, da je zgubil dobro civilno službo, dočim sprejeti vrši samo svoj poklic, pa še tega kako — samo poglejmo na fronto! Sami nesprejeti podporočniki in poročniki za 726 K, sprejeti pa lepo sede po pisarnah in kavarnah za 1626 K!

Predaleč bi zašel, če bi primerjal plačo golobradega sprejetega podporočnika s plačo sivolasega uradnika družinskega očeta! Človeški razum tu odpove! In če bi človek pogoltnil tudi to, pa da bi se vsaj izplačalo to, kar mu gre. Znan nam je sledeči slučaj: nesprejeti podporočnik P. (z nesprejet je tudi že rečeno, da je P. odločen Jugoslovani) je bil začetkom maja težko ranjen, prestreljena mu je bila spodnja čeljust in je kot tak prišel v nemško ujetništvo, kjer je pretrpel neznosne muke. A niti glad, niti skleča rana ga nista potrla toliko, kot zavest, da se zanj in 860 njegovih sotrpinov domovina ni več zmenila . . . za te nesrečneže nima človekoljubja . . . Pobegnili

je iz nemškega ujetništva in se vrnil v domovino. Toda tu ga je čakalo novo razočaranje: tudi doma se domovina ni več zmenila zanj! Od maja pa do danes ni prejel še niti vinarja plače in za čas ujetništva je baje sploh ne bo dobil! Tako torej! Zato ker se je hrabro boril in bil vsled tega težko ranjen, ker ni prvi zbežal in je bil zato ujet, zato naj sedaj živi od zraka ali pa naj gre berač! Od vojakov ga ne odpuste, sprejeti ni, plačajo ga tudi ne — kaj preostane še?

Druga slička: s koroške fronte odpuščajo sedaj one letnike, ki so odslužili orožne vaje, pa tudi take, ki so že od početka Jugoslavije prostovoljno stali na braniku domovine in tvegali zanj svoje življenje. Med njimi je mnogo beguncev, ki nimajo nikogar svojih, nimajo doma, nimajo ničesar — vrženi na cesto, brez služke. Tem ljudem odvzamejo pri kadrih vojaško obleko, jih slečejo takorekoč do nagega, in ker jim v mnogih slučajih ne morejo dati civilnih oblek, jim odštejejo — osemdeset kron — da se z njimi oblečejo! Tako prihaja ob takih prilikah do obupnih prizorov in vsa ona idealna ljubezen in požrtvovalnost, ki je te ljudi prevečala mesece in mesece, se bolj in bolj umika nezadovoljnosti, ogorčenju in gnjevu do tistih, ki tako lahkomi-selno „vladajo“ našo državo. Tako se vzbuja in širi boljševizem! Ali namena?

Nič manj nesmiseln in docela krivičen je tudi ukrep, da morajo nesprejeti častniki vrniti že izplačano jim odpravnino oz. dnevnicu v znesku najmanj nad 2000 K. Onim, ki še služijo, se to kratkoma odteguje, drugi so dobili pismen poziv, da izplačani znesek nemudoma vrnejo v pristojno blagajno. Ubog študent, ki je svoja najlepša štiri leta moral tičati v vojaški suknji in je ob izstopu dobil tisto odpravnino ter si je kupil obleko, obuvalo in pokrivalo — ta naj čez tri mesece potem nemudoma vrne visoko svoto najmanj 2000 K! Ali naj jo ukrade, da bo mogel za-

dostiti takemu povelju? Vrh vsega tega pa je še vedno v veljavi nekdanja avstrijska odredba, da se pri vojaki enkrat izplačani znesek nikdar ne vrne! Kdor je izdal povelje, naj se izplačajo dnevnic, tisti naj jih pa vrača, za vladine kozle pa ubog študent ali uradnik, ki je moralno in gmotno že dovolj trpel, ne bo še stradal povrh.

Najhujše pa je sledeče: Kakor tudi smo ujedinjeni, se vendar dela pri vojakih taka razlika med našim in srbskim moštvo! Srbski vojniki ima po dve in tri monture, naši pa so skoroda bosi in raztrgani, da jih je samih sebe sram! Srbski vojaki imajo višjo plačo nego naši, oni jo dobivajo redno, naši morajo čakati na tiste bore kronice po dva, tri tedne, cel mesec in tudi več! — Tu ne drži noben izgovor, da srbsko vojsko n. pr. plačuje antanta. Ali smo ujedinjeni in imamo vsi enake dolžnosti, pa tudi enake pravice, ali pa je to fraza, s katero slepijo gotovi ljudje v svoje grde, strankarske namene.

Niso pisane te vrste iz tega ali onega sebičnega ali morda celo osebnega nagiba, nikakor, nego ker nam je dobrobit naše države najvišji interes in zato opozarjamo vladne kroge, ki so menda s slepoto udarjeni, da spregledajo dokler je še čas in nemudoma popravijo storjene krivice. Če tega niso zmožni, pa naj odidejo, raje danes nego jutri in napravijo prostor zmožnejšim.

Naše čete zapustile Temešvar.

Temešvar, 29. julija. Poveljnik banatskih čet, konjeniški polkovnik Branišlav Lončičević in načelnik štaba major Jankovič sta po noči ob 24 kot poslednja zapustila Temešvar. Srbska vojska je pričela deloma zapuščati sporno ozemlje v Banatu. V Temešvaru je ostal le mal oddelek franaoske vojske. Romuni se boje vpora delavcev, ki jih je okoli 30.000 in proglašnja sovjetske republike. (Ldu)

VLADIMIR LEVSTIK.

136. nadaljevanje.

Višnjeva repatica.

»Menite?« Predsednik je napravil vstrežljiv obraz. »Ako ste vi, gospod grof, tako ugodnih misli, potem nama ne bo težko doseči zanj te malenkosti. Vidite, ravno zato sem želel govoriti z vami; pokazal sem vam svoje karte, in zdaj bi vas vprašal za svet. Govoriva kakor dva, med katerima ni več skrivnosti.«

»Prosim,« se je naklonil grof. »Smučiklasov prestop,« to besedo je izvedel ekselencia z ostrim poudarkom, »zakaj spričo danih dejstev ne more biti govora o manjših uslugah — njegov prestop tedaj bi bil zame največjega pomena. Star sem, moja leta so polno doslužena, in rad bi si privoščil nekaj počitka, preden zatisnem oči. Toda kakor stoje stvari sedaj, me miče vzvišena naloga, ovenčati svoje delovanje v tej zanemarjeni pokrajini in z veliko zmago avstrijske ideje ter spraviti vse narodnostne muhe naenkrat s sveta. Obveljati v zgodovini teh ljudstev je poklican le eden, in ta je Nemec; avstrijska narodnost je ena sama, je nemška narodnost, kaj ne?«

»Kdo dvomi?« je zategnil grof. »Kako lepo se ujemava; in skrivate, da ste velik politik! Stvar, glejte, ni nemogoča. Baš danes so razmere po vaši zaslugi takšne, da bi mogla krepka

in državna roka enkrat za vselej utrditi nemško prvenstvo; bilo bi slavno, večno dejanje, krona mojemu življenjskemu delu.«

»Zelo vas je navdušil Smučiklas.«
»Priznam, da on. Podobni hipi odgrnejo človeku mahoma, kar se mu v letih ne zasvita. Le nekaj je, kar me trezni: ves moj račun stoji na predpogoju, da je Smučiklas močan. Ne morem ga porabiti, ako njegova beseda ne tehta več toliko kakor prejšnje dni, zakaj nemška politika je politika krepke roke — ona se ne opira na slabiče. Kaj mislite vi o njem, predragi grof? Meni se zdi in vse moje informacije kažejo, da peša; vera vanj se hladi, množica mu sledi samo iz lenobe in se upre, ako jo bo hotel pognati čez drn in strn.«

Grof je naslonil čelo v dlan, kakor bi globoko razmišljal. Gostobesedna predsednikova odkritja so ga bila prepričala, da mu zaupa skalno in ne pozna do te ure! — niti senčice sumnje o njem; ako bi slutil resnico, ga pač ne bi zanimalo, kaj misli o svojem opodi, in ne bi tratil časa z izpovedjo svojih najskritejših mnenj.

»On veruje vame kakor v boga,« je rekel sam pri sebi. »Tako zabavljati Smučiklasu in ne pomisliti, da mu lahko povem ter skvarim vse! Ekselencia je prismojenjši od vseh mojih meščanov in zrel, dobrega zrel.« Burna radost mu je zaplala v žilah: očitvidno, trenotek je bil pripraven, kakor nalašč, da potegne starega v svojo mrežo.

»Nerad bi stavil na slabega konja,« je povzel predsednik tisti hip, ves drgečoč od svoje velike ideje.

In grof je planil v naskok: »Kdo vas sili, da stavite!« je vzkliknil s skrivnostnim, vzvišenim glasom. »Dandanes je igra nevarna reč; lahko se vse dobi ali pa izgubi — in vi, ekselencia ne boste dobili, po tej poti ne!«

Predsednik je zazijal, kakor bi se rušil svet okoli njega.

»Da, da,« je podiral grof. »Molčati bi moral, a vam povem, v dokaz prijateljstva in sočutja; prevarili ste se, dragi moj, hudo ste se goljufali. Bodočnost Avstrije, državna misel, višji interes in kar je še drugih lepih reči, vse kaže drugam, ne tja, kamor merite. Jaz vem in moram vedeti, zakaj tisto o mojem poslanstvu je gola čista resnica. Velike sile so na delu, ura zgodovine bije, ali vi ste šteli napak in zavili na krivo pot; zahvalite usodo, ki vam pošilja svarilca ter kliče v zadnjem trenutku: do tod in ne dalje!«

»Kako menite?« je zajecal možiček, še vedno brez pravega umevanja; ves je bil zlezel vase.

»Menim, da bi vi radi izrabili razmere v svoj končni življenjski uspeh in pogodili tisto, v kar stremé ravno zdaj tajne gonilne sile naše monarhije, da pa počenjate baš nasprotno . . .« (Dalje prih.)

Stanovanjsko vprašanje.

Velečenjeni gospod urednik!

Cital sem mnenje g. dr. Žerjave in župana g. dr. Tavčarja o stanovanjskem vprašanju, čital tudi članek „Stanovanjska kriza v Ljubljani“ v „Jugoslaviji“; sedaj pa dovolite še meni, staremu Ljubljancu, rojenemu in pristoju v Ljubljano, čigar stari oče je že bil meščan in zaveden Slovenec — torej gotovo objektivnemu kritiku, ker se mi kot narodnemu hišnemu posestniku in tukaj zaposlenemu uradniku ni bati še tako strogih odredb, par besed.

Stanovanjska kriza ni samo v Ljubljani, ampak po celem svetu v večjih mestih; v naši domovini je stanovanjska kriza v Beogradu, Zagrebu in v Ljubljani posebno občutna. Treba vsekakor nekaj storiti, in to še pred jesenjo.

Zidalo se že pet let ni nič — takrat je imela Ljubljana 45.000 prebivalcev, danes jih je 70.000. Razumljivo je tedaj, da je nastalo pomanjkanje stanovanj. Novi uradi se ustanavljajo, pa vsi v Ljubljani. Saj je prav, ker Ljubljana je centrum Slovenije — toda začasno bi mogel marsikak urad poslovati v kakšnem drugem mestu. N. pr. pošto in brzojavno ravnateljstvo bi moglo biti v Celju, čerkovni urad v Kranju, železniško ravnateljstvo — recimo — v Litiji, trboveljska družba bi imela lahko svoje zastopstvo in centralne urade v Trbovljah ali v Mariboru itd. To bi bilo eno sredstvo za zmanjšanje stanovanjske bede, in to posebno priporočamo.

Drugo sredstvo, ki se je navsezgodaj, in katero moremo tudi kar najbolj priporočati, je zidanje barak za urade. Po moji sodbi bi prišle barake končno tudi v poštev za skupna stanovanja srednješkolskih in vseučiliških dijakov (seveda samo tistih, ki ne stanujejo pri starših), eventualno tudi za nastanitev samskih moških uradnikov posameznih uradov (deljeno po uradih). Seveda bi morala biti taka baraka pa res solidno zidana (mešana stavba, t. zv. Riegelbau). Iz svoje skušnje vem, da so bile n. pr. oficirske barake v Brucku ob Litvi „loger“ res prav udobne. Zato pa bi bil zadnji čas, da se kaj napravi, saj stavbenega materiala za barake imamo dovolj na razpolago, in delavci bi se tudi dobili. Za rodbine seveda, oziroma za ženske in otroke so barake res neprimerne; in tem moramo predvsem preskrbeti za zimo stanovanja po hišah.

Tretje sredstvo je odgon gotovih stanovalcev iz Ljubljane. Vpoštev pridejo predvsem odpušteni uradniki nemške narodnosti, potem pa vsi drugi stanovalci nemške narodnosti. Razume se, da se najprej izženejo vsi pripadniki drugih držav, osebno podaniki neprijateljskih držav, in ti brez pardona. Drugače je z ljudmi nemške narodnosti, ki imajo tukaj domovinsko pravico, predvsem tudi s

starimi penzionisti, vdovami in sirotami po uradnikih, ki so tukaj službovali, pri teh bi pač kazalo imeti nekoliko ozira. Večina teh je v skromnih razmerah, ali so sami službovali v naši domovini in si tako pridobili tukaj domovinsko pravico ali pa njihovi možje in starši. Tudi je selitev jako draga, kdo boče tem rečem dal sredstva za preselitev, in kam naj gredo?!

Glede odpuščenih uradnikov nemške narodnosti soglašamo z izgonom iz Ljubljane, tudi če so pristojni v Ljubljano. Kaj pa se naj zgodi s številnimi nemškimi hišnimi posestniki in nemškimi trgovci? Hišnih posestnikov vendar ne gre siliti, da se izselijo iz svojih hiš! Zagrizenci so že itak vsi odšli in prodali svoja posestva; ti pa — ki so še tukaj — so z večine mirni ljudje. Kaj se naj naredi z nemškimi trgovci — ali se naj jim vzamejo koncesije? To vendar tudi ne gre. Tukaj se da edino na ta način kaj storiti, da se vse hišne posestnike in trgovce, ki so nemške narodnosti, pozove, da tekom 14 dni izjavijo, ali hočejo biti lojalni podaniki kraljestva SHS in prosijo za naše državljanstvo z izrecno posebno udanostno izjavo, ki se naj protokolira — ali pa se stavijo hiše in trgovine pod sekvester in se trgovine prisilno likvidirajo. Seveda bi bil znanprej tudi umesten zakon, da ne more nihče kupiti kakšne hiše in da ne dobi nihče nove trgovske koncesije, ki ni Slovenec ali Jugoslovian sploh; tudi Nemec, ki ima tukaj domovinsko pravico, ne. Tukaj bi nam dobro služili imeniki „Südmarke“ in „Schulvereine“ — saj so še v spominu. Kajti danes bode seveda hotel vsak Slovenec biti. — Kaj pa odvetniki nemške narodnosti? Na te tudi opozarjamo. Zanje velja, kar za hišne posestnike in trgovce nemške narodnosti.

Brezobzirno se lahko koncesije vzamejo filijalkam tujih firm, ako ni poslovođa Slovenec in ako nimajo izključno slovenskih nastavlencev: prostori za urade.

Vzamejo naj se ljubljanska stanovanja (seveda proti odškodnini) vsem nemškim veleposestnikom, ki imajo gradove po deželi in hiše v Ljubljani. Zasebniki nemške narodnosti, ki so dovolj premožni, da lahko bivajo kjerkoli, naj se pozovejo, da zapuste Ljubljano, ter se jim naj nakaže bivanje v tem ali drugem mestu na deželi. Tako bi se dobilo precej stanovanj na razpolago.

Podružnice nemških bank naj bi se pozvale, da se združijo z eno ali drugo slovensko banko ali da ustanove novo banko, pri kateri bi bil udeležen tudi domači kapital. Ako nočejo, naj se jim vzame koncesija; njih nemški ravnatelji (in ti imajo večinoma prav udobna stanovanja!) pa naj gredo v Nemško Avstrijo. Tako bi se dobili tudi prostori za urade! Židovskim agentom naj se vzamejo trgovske koncesije, in naj gredo v

Nemško Avstrijo, odkoder so prišli! To je par nasvetov! Vprašali naj bi se pa tudi vsi slovenski zasebniki, katerih bivanje ni neobhodno potrebno v Ljubljani, in ki niso hišni posestniki, ali ne bi hoteli prepustiti svojega stanovanja Slovincu-uradniku.

Končno pa najvažnejše! —

Opozarjamo nadalje na mnogoštevilne inozemske zavarovalne družbe, ki imajo deloma jako lepe uradne prostore na razpolago in celo svoje hiše. Zavarovalnic je itak preveč! Ali bi se ne dalo — seveda potom zakona — odrediti, da ima začasno vsak zastopnik izvrševati svoje zavarovalne posle na svojem stanovanju, naj se mu zato prideli morda ena soba več, druge sobe pa naj zavarovalnica odstopi potrebnim uradom ali za stanovanja uradnikom, ki so brez strehe. Novih zavarovanj se sedaj itak malo sklepa; za tekoče posle pa zadošča vendar ena soba! Seveda bi to ne bilo prijetno — ampak sila kola loml, in z enkrat so nam drugi uradi potrebnejši, kakor pa tuje zavarovalnice (od katerih bi se nekaterim morda sploh lahko vzela koncesija). — Seveda bi se pa morala ta odredba glede rekvizicije prostorov tako izvršiti, da bi zavarovalnice (saj so vse bogate!) morale vkljub temu vse tukajšnje svoje uradnike za čas te izjemne odredbe naprej plačevati.

Cimprej je treba pričeti z zgradbami novih hiš, ki naj bi bile na periferiji mesta (tramvaj naj se pa podaljša na vse strani!), in ako privatni kapital tega ne zmore ali noče, je poklicano za to mesto z državno podporo. Tudi banke in denarni zavodi sploh naj bi se pritegnili k temu delu obnove in povečanja — saj denarja je dovolj! Prostoslav.

Visokošolcem — tehnikom in abiturijetom, poziv v rudarske in kemiške študije.

Na jesen tega leta se otvorita na tehniški fakulteti v Ljubljani prva dva letnika oddelkov gradbeniškega, (elektro-) strojniškega, rudarskega in zemljomerskega. Glede nadaljnjih oddelkov ni še veljavnih določil, vendar ni pričakovati, da bi se že letos osnoval kemiški oddelak. V doglednem času se imajo sestaviti izpitne komisije tudi za II. državni izpit, tako da se absolventom tujih šol omogoči zaključitev študijev s polaganjem sklepnih izpitov.

Deželna vlada za Slovenijo je z naredbo z dne 3/7. 1919 izdala ustanovilo za tehniško-visokošolski fond in je novozastanovani tehniško-visokošolski študijski fond namenila v prvi vrsti za ustanove slušateljem tehniških visokih šol. Naravno je, da se podeljujejo ustanove najprej onim slušateljem, ki morajo študirati v tujini,

dokler se njih stroka ali letnik na domačih šolah ne predava. Znano je, da nam vobče manjka inženirjev, pokazalo se je pa še posebej izredno pomanjkanje na strokovnjakih za naše rudnike in plavžarne. Mnogo rudarsko-uradniških mest je ostalo nezasedenih, le s težavo je mogoče upravljati podjetja, poslovanje rudarskih uradov je sila otežkočeno. Pomanjkanje montanistov je tem občutnejše, ker je naša država bogata na podzemeljskih zakladih, na premogu in rudah. Ti čakajo v zemlji, ker ni večjih mož, da jih poiščejo in dvignejo, da jih predelajo v porabne produkte. Jugoslovani so se dosedaj le v prav pičlem številu posvečali rudarskim študijem, čemur je bil poglavitni vzrok pač ta, da so bila skoro vsa rudniška podjetja v tujih rokah in so se nastavliali tuji inženirji, domačini pa so se pripuščali le k težkemu delu knapa in težaka. Položaj se je spremenil in treba je, da vzamemo v lastne roke vodstvo in upravo domačega rudništva in plavžarstva. Težave, ki jih povzroča naši upravi pomanjkanje večšakov, montanistov je napotilo deželno vlado, da je po inicijativi podpredsednika gospoda dr. Žerjave započela akcijo tehniških fondov. Nujno potrebno je, da se razmere v rudarski stroki predrugačijo in da se naši visokošolci v čim večjem številu odločijo za rudarske in plavžarske študije, v kar se prvo- in drugoletnikom nudi prilika na ljubljanski tehniki. Da pa se odpomore temu nedostatku že v krajšem času, se pozivljajo slušatelji-strojniki, da prestopijo v drugi letnik rudarskega oddelka, oziroma, če so položili I. državni izpit, v tretji letnik rudarske visoke šole v Pribramu. Tako bi imeli že po dveh letih več novih absolventov-rudarjev. Slušatelji višjih letnikov rudarske visoke šole v Pribramu naj se v prvi vrsti upoštevajo za državne podpore oziroma ustanove. Ker je treba priglasiti število slušateljev iz Slovenije v najkrajšem času, da se jim zagotovi prostor na visoki šoli v Pribramu in ev. na drugih rudarskih visokih šolah, se pozivljajo vsi akademiki, ki nameravajo v jesen v Pribram ali sploh na tujo rudarsko šolo, da se nemudoma prijavijo kuratoriju za tehniško-visokošolski tečaj v Ljubljani.

Med akademiki poklici se je dosedaj z naše strani zanemarjala osebno tehniška kemija. In vendar moramo misliti na razvoj in napredek kemiške industrije. V tehniški kemiji nimamo danes niti toliko predstavnikov, da bi mogli z njimi zasesti z njimi le najpotrebnejša mesta. Želeti bi bilo, da se vsaj nekoliko naših abiturijentov zgleda za kemiško-tehniške študije v inozemstvu, ker na domači fakulteti ni kemiškega oddelka. Tudi slušateljem-kemikom je najprej treba zagotoviti sprejem in prostor na tujih šolah. Zato se vabijo abiturijenti, ki se hočejo z vnejo posvetiti tehniški kemiji, da se nemudoma prijavijo pri kuratoriju radi

Milan Skrbinek:

Igralec in kritika.

(Dalje.)

Jaz verujem v vas vse, v kolikor hočete delati z menoj pošteno. Kdor ni za oder, bo to od mene izvedel. V naprej ne sodim, a ne sodite se tudi sami. Verujte in vztrajajte in če vas kritika raztrga, vprašajte najprej sami sebe, a strogo, zelo strogo in potem mene kot vašega režiserja, in če vas hvale, bodite še nezaupljivejši — fanatiki neizprososti napram samemu sebi. In vedite v naprej, da kritika ne more in ne sme stopiti med vas in mene. Bodite mirni, če vas trga. ne opirajte se nanjo, če vas hvale. Vaše lastno mnenje o sebi naj ostane vzlic temu isto, kakor bo ostalo moje — moje.

Bili so ljudje v ansamblu, ki so delovali že pred vojno pri tržaškem odru osem do deset let. Nekatere je bila kritika dvigala, druge vlačila k tlom, kakor jih je pač hvalela oziroma trgala. Ali jaz sem raztrgal ono pajčevinasto mreno neobjektivne ali pa nepoklicane kritike in vsi so stali enaki

pred menoj. Nobeden se ni nič več domišljeval, nobeden se ni več bal javne kritike, vsi so verovali v mene in po meni v vas in — tako smo pričeli.

Prvi uspeh te ločitve od vpliva kritike je bil ta, da je žel po prvih lanskem letu spomladi glas, da se zde igralci — kakor prerajeni. In koncem sezone je priznala javnost vsem neverjeten napredek, češ da so se posamezniki v tem enem letu razvili bolj, kakor preje tekom tolikih in tolikih let.

Tudi jaz kot ravnatelj sem ostal zvest svojim obljubam, da mi kritika za presojo mojih igralcev ne bo merodajna, in tako sem nekaterim, ki jih kritika ni hotela in ni hotela pripoznati, s svojo moralno oporo in s pedagoško pomisljeno razdelitvijo vlog, pripomogel do onega razvika, ki so ga bili potrebni in ki so ga po mojem prepričanju bili tudi zmožni. Drugim zopet pa sem odprl oči, da so spregledali in sami prepoznali oblačje svoje papirnate slave. Spoznali so svoje napake in se ravno radi tega začeli šele razvijati. Marsikateremu sem moral vero vase šele utrditi in ga siloma pripra-

viti do igranja vloge, o kateri sem vedel, da mu bo v prid. Tako sem imel v ansamblu igralca, ki se kakernih vlog nikakor ni upal lotiti, a prigovarjal sem mu, končno je verjel v moje prepričanje in tako je stal sicer večni ljubimec slednjic na odru kot prav imenitni Jakob Engstrand, ki se ga je najbolj branil in ki je bil njegov največji uspeh. Isto sem doživel z igralcem kuzofkina v „Tujem kruhu“ in Morettija v „Nepoštenih“.

Ko bi ne bil Laube kljuboval kritiki cel dve leti, bi Dunaj nikdar ne imel Leara, kakoršnega je bil postavil na oder Sonnenthal. In Reinhardt je preziral kritiko leta in leta v svoji veri v Moissija, dokler ni končno zmagal z njim.

Naj si dovolim tudi iz svoje lastne prakse omeniti le enega izmed mnogih slučajev, ki osvetljujejo jasno, kako se ne sme pustiti voditi igralec od kritike. Nastopil sem v Ljubljani pri „Tajfunu“ kot Beinsky. Slovenčev kritik me je takrat silno raztrgal. Toda jaz se seveda za kritiko nisem zmenil niti najmanj ne in sem ravno v tej vlogi tekom vojne gostoval na zagreb-

škem gledališču na engagement in to s čisto izvanrednim uspehom, tako da sem imel biti na podlagi tega mojega nastopa takoj angaževan. Tudi osječki ravnatelj drame me je samo na podlagi tega zagrebskega gostovanja (bil je tisti čas tam režiser) povabil za prihodnjo sezono v Osijek v engagement in sicer izrecno za vloge kakor Hamlet, Rihard III., Shylock, Mefisto, Osvald itd. In to s tako visoko gažo, kakoršna do takrat osječko gledališče še ni poznalo, kar je imelo za posledico celo revolucijo v ansamblu.

Torej prvo merilo za dobroto njegovega stvarjanja je igralec in njegova lastna zavest. Drug važen faktor je njegov režiser in trejni občinstvo. Seveda pride občinstvo kot merodajen faktor v poštev le v presoji etičnega človeka, ki ga je postavil igralec na oder. Njegove estetične gradnje kot figura zase in kot del celote pa sploh ne opazi, ker ni nikdar tako vzgojen, da bi uživala odersko umetnost tudi s pravim razumevanjem. (Dalje.)

zagotovitve prostora. Istočasna naj bi pa priglasi montanisti in kemiki, ki potrebujejo podpor ali ustanov iz javnih sredstev, uležili tudi svoje primerno opremljene prošnje za delne ali celotne ustanove pri kuratoriju za tehniško-visokošolski tečaj. Kuratorij bo te prošnje odstopil upravni komisiji tehniško-visokošolskih fondov, kakor hitro se ta komisija konstituirala.

Zlorabno žigosanje bankovcev.

V uradnem listu z dne 26. junija je izšla nova naredba delegacije ministrstva financ o zlorabnem žigosanju in razpečevanju bankovcev ter o denarnem prometu z inozemstvom. Iz te naredbe povzamemo sledeče: Zlorabno žigosanje bankovcev se kaznuje z globo do 50.000 kron ali zaporom do 6 mesecev, eventualno z obema navedenima kaznima. Razpečevanje nežigosanih bankovcev se kaznuje z globo do 20.000 kron ali zaporom do 3 mesecev. Dovoljenje za žigosanje bankovcev izdajo slej ko prej le delegacija ministrstva financ. Naredba prepoveduje nadalje uvoz nežigosanih, kot tudi zlorabno žigosanih tujih bankovcev. V posameznih posebnih obzirah vrednih slučajih, daje dovoljenje za uvoz nežigosanih bankovcev delegacija ministrstva za finance. Konečno se zabranjuje izvoz vsake vrste denarja, bodisi tuzemskega ali inozemskega, papirnatega ali kovanege. Prost je samo izvoz papirnatega denarja v znesku do 1000 kron v popotnem in obmejnem prometu, drugače pa je treba za vsak slučaj posebnega dovoljenja od ministrstva financ. Kdor se pregreši proti tej naredbi, temu se bode poleg omejene kazni zaplenil tudi ves denar, ki je bil predmet kaznivskega dejanja. — Ob tej priliki bodi povedano, da je vsem državnim blagajnam naročeno, sprejemati tudi nejasno žigosane bankovce, ako ni proti veljavnosti žiga nikakih drugih pomislekov.

Celovška straža je govorila!

Malokedaj prinese koroški „Mir“ tako izborni novico, kakor je izjava celovškega SHS poveljstva. Celovec je naš! Tako treba povedati vsem onim, ki že od novega leta rovarijo in smo jim navedli meseca prosinca in nič manj meseca maja s poganjanji v Kranju, kaseca Dunaj ne pozna in so nam prinesli Italijane v Št. Vid, ko bi mi lahko stali pred Beljakom. Zato pogum ni brezobzirno, dragi vojaki! Priznana tržaška policija, ki sedaj v Celovcu izborni deluje, naj skrbno čisti temne elemente in jim z vso resnostjo pokaže, da kdor se našega kruha ne brani, se mu tudi naše uprave ni treba. Ako zabavljajo Pavlitschi in podobni „Nemci“, da ni hrane, naj se izselijo; ako lažejo, da med Št. Vidom in Celovcem ni prometa, jim povejte, da nimajo onstran meje nič opraviti. Slovanska straža se vendar ne bo zagovarjala nadutemu Nemcu, ki naj bo vesel, da se ga upošteva. Celovec brez nas ni nič, to vedo meščani, oni uradniki in uredniki, ki vpijejo pa kriče, ker se zase boje in ker bi radi vlado oplasil, da bi se umaknila. Ne samo, da ne gremo nazaj, še naprej pojdemo, dokler ne zasedemo tega, kar je naše. Naši vrli vojaki, naj popravijo, kar so diplomati zagrešili. — S hujšakci treba korenito, brez pardona pomesti, uvesti treba našo upravo, da nam ne bodo podirali tuji uradniki, kar v prid ljudstva zidamo in posvetiti treba v razmere mestne občine in poklicati komisarija, ki bi pokazal, kako so mestni očetje gospodarili. — O binkoštih je prišlo sicer uradništvo iz Ljubljane, da poslovanje prevzame, po binkoštih pa je odšlo! Kedo je to zakrivil; ali so se gospodje vstrašili Nemcev, ali so se le na sprehod peljali? Na vsak način je ljudstvo sito takih ljubljanskih nastopov, ki ni bil prvi, a želimo, da je bil zadnji!

Obnovite naročnino pravčasno, da se vam pošiljanje lista ne ustavi!

Prevarani.

Celovec, 29. julija. (Izv. por.) Nemško časopisje je pozdravljalo Italijane kot njih rešitelje. Nadejali so šovinisti, da Italija zapodi jugoslovanske čete preko Drave. Toda Italijani so se lepo ugnezdili in jim mora koroška vlada plačevati lepe nagrade za njih reševalno akcijo. Gospodarsko in finančno izmzgana dežela mora še nositi vsa bremena italijanske intervencije. Sedaj trezni nemški elementi uvidevajo težavnost položaja in odkrito žele čim prej urediti mejo v smislu jugoslovanskih zahtev ter spoznava, da jih je Italija temeljito prevarila.

Politični pregled.

p Splošna ministrska kriza. Belgrad, 29. julija. „Epoha“ prinaša nastopno vest o ministrski krizi: Naša vest o krizi je točna in se kriza razvija dalje. O temu poročilo je naše nadalje obvestilo: V krogih radikalne stranke ne pripisujejo krizi velike važnosti, a obstoji tendenca, da se po sestanku narodnega predstavništva izvrši nova formacija kabineta. Včeraj je bila ministrska seja, na kateri se je razpravljalo vprašanje o krizi. Med tem se po našem viru pripisuje tej krizi velika važnost zato, ker je nastala v trenutku, ko ni bila tu niti krona niti narodno predstavništvo. Našo vest od nedelje izpolnjujemo v toliko, da kriza ni posledica spora med ministrskim predsednikom Protićem in ministri demokratske skupine, torej ni strankarska, temveč splošna. (Ldu)

p Potovanjem ministrskega predsednika v Zagreb. Belgrad, 29. jul. Odlaganje rešitve ministrske krize je v zvezi s potovanjem ministrskega predsednika Stojana Protića v Zagreb. Mnogo odvisi od tega, kake uspehe bo dosegla Protićeva pot v Zagreb. Danes potuje minister za notranje stvari Svetozar Pribičević v manastir Jarak, kjer se sedaj mudi regent prestolonaslednik Aleksander. Regent bo sprejel ministra Pribičića v posebni avdijenci ter izgleda vse, da bo od te avdijence odvisen nadaljnji razvoj ministrske krize. (Ldu)

p Volitve v konstituanto. Belgrad, 29. julija. „Pravda“ doznava, da se bodo vršile volitve v veliko narodno ustavotvorno skupščino našega kraljestva meseca marca 1920, ker je verjetno, da bo do tega časa definitivno rešena naša zunanja in notranja vprašanja, kakor tudi vprašanja splošne demobilizacije. (Ldu)

p Osiješki boljševiki. Osijek, 29. julija. Pred nekaj dnevi je bilo tukaj aretiranih več boljševikov, pri katerih so dobili velike svote denarja. Ker dotični niso mogli navesti odkod imajo denar, se je uvedla preiskava, ki še traja. (Ldu)

p Italija oborožuje Črnogorce proti nam. Belgrad, 28. julija. Italijanske oblasti dovažajo iz Italije in v Črnogoro pristaje blivšega kralja Nikite kot tudi druge razbojnike. To se je doznalo iz izjav ujetih roparjev, ki sami priznavajo, da so jih Italijani oborožili in speljali v Črnogoro. Iz Kotora javljajo, da so Italijani pred par dnevi pripeljali v Bar in Boko Kotorsko preko 200 črnogorskih razbojnikov, ki so se napotili iz Bara v omiljsko okrožje, iz Risanja pa v okolico Nikšića. Proti tem razbojnikom so bile izdane najstrožje odredbe. Preganjajo jih vojaške in civilne oblasti. Razbojniki se udajajo tudi sami in enoglasno izjavljajo, da so jih oborožili in v Črnogoro pripeljali Italijani in da jih je v Italiji še 700. (Ldu)

p Priklonitev Mohača Jugoslaviji. Osijek, 29. julija. V nedeljo se je vršilo v Mohaču veliko ljudsko zborovanje, ki se ga je udeležilo nad 10.000 oseb. K besedi se je prigrisalo mnogo govornikov, med njimi tudi veliki župan Baranje. Sprejeta je bila resolucija, ki zahteva pripojenje Mohača Jugoslaviji. — V najkrajšem času se preseli sedež baranjske žu-

panije iz Pečuha v Mohač. (Ldu.)

p Odstop ministra za verstvo. „Hrvat“ poroča iz Beograda, da je minister za verstvo dr. Alaupović v krizi napram celokupnemu kabinetu, ker je bil svoječasno obveščen od hrvatske vlade o imenovanju dr. Akšamovića za djakovskega škofa.

p Ženska volilna pravica. Kakor poročajo beogradski listi bodo v naši državi dobile volilno pravico le tiste žene, ki upravljajo kakšen javen posel v naši državi.

p Francosko-srbski napad proti Beli Kunu. London, 28. julija. (CTU) Reuter poroča iz Pariza, da so izvedene vse priprave za francoski-srbski napad na krilo armade Belo Kuna. Napad se bo izvršil, ako se Bela Kun ne bo uklonil pogojem alirancev. (Ldu)

Pokrajinske vesti.

kr Domžale. Socijalno demokratična stranka je imela v nedeljo shod v Domžalah. Na ta shod so vabili „tovariše naše stroke“ brez podpisa in brez firme in so seveda s tem ulovili precej delavcev, da so se shoda udeležili. Bržkone so prišli do pričanja, da internacionalna firma ne vleče več in zato rajše v kalnem ribarju. Na shodu sta poročala dva sodruga iz Ljubljane in sta priznala, da je njih namen delavstvo hujskati. Poveljevala sta boljševizem in se zavzemala za nemške in italijanske sodruge. Prav odkrito sta priznala, da je slovenski delavec vsvarjen samo za hlapca in da naši domači delavci niso zmožni postaviti niti jednega stroja. Pravita, da je za to nujno potrebno, da je pri nam v službi čimveč tujerodnih delavcev. Čudno, da so delavci to mirno požrli in se pustili sramotiti in poniževati, ko je vendar znano, da je slovenski delavec zelo nadarjen in zmožen. Dobil je besedo tudi zastopnik Narodno Socijalne Zveze (NSZ) kateri je povdarjal nujno potrebo po strokovni organizaciji. Ovrget je njih trditve in dokazal, potrebo Narodno-socijalnih organizacij. Svaril je delavstvo pred politično internacionalno in omenil štrajk 20. in 21. t. m., kateri ni bil prav nič drugega, kakor navaden boljševiški polizkus, za katerega se je delavstvo izrabilo kot stafažo. Delavstvo je z zanimanjem sledilo izvajanjem govornika NSZ. ter jih odobraval. Prav zmedeno je odgovarjal še neki sodrug kateri je trdil, da je NSZ. kapitalistična organizacija, za kar je žel buren krah. Ker mu je zmanjkalo besedi, pravi, da zaključuje shod, in na to se oglasi neki delavec „no hvala Bogu, amen“. Po shodu so se delavci razšli, gospoda sodruga sta pa brezuspešno čakala in vabila delavce naj vendar pristopijo kot člani. Za stroške nista zaslužila. Večje nesreče ni bilo.

kr Kamnik. Vpokojeni dvorni Polec ima v Kamniku hišo z 11 (enajst) sobami, v kateri stanuje sam s svojim sinom in eno postrežnico. Radi pomanjkanja stanovanj mu je občina zasegla 2 sobi in 1 kuhinjo za nekega semkaj prestavljenega uradnika. Poleg najemnine mesečnih 80 kron zahteva gsp. dvorni svetnik še sledeče: 1.) da plača najemnik hišnonajemni davek z dokladami, osebno dohodnino, ki bo odpadla na ta dohodek ter vsled slučajnega predpisa davka na samce odpadajoči znesek. 2.) da najemnik izvrši vsa popravila v stanovanju na svoje stroške in slednjič, da mu plača v slučaju ureditve valute toliko dinarjev ko sedaj kron. Ako bi torej obveljala od vlade predlagana ureditev valute v razmerju 1:5 bi stalo to stanovanje mesečno 400 kron. Ocenio takega ravnanja prepustimo sodbi javnosti.

kr V Kranju se je v proslavo Petrovega dne priredilo nabiranje, evetlični dan in veselica v prid invalidom. Uspeh je bil, zlasti, če vpoštevamo malo število prebivalcev, izvanredno lep; nabralo se je K 15.024.94 in 5 dinarjev — vsota, ki gotovo pričra o darežljivosti in milosrčnosti meščanov.

kr Kam vodi alkohol! V nedeljo 27. t. m. je v gostilni pri Ko-

marju na Jesenicah popivalo več fantov premogarskih delavcev iz Krmela. Ko na večer gostilničar ni hotel več ustreči njihovi želji po vinu, so ga navedeni napadli, ga podrli na tla in bili po njem. V silobranu je gostilničar pričel streljati in pri tem enega fanta usmrtil, tri druge pa težko ranil. Celo stvar je sedaj vzelo v roke sodišče.

kr Premenitev voznega reda po Gorejskem. Dopoldanski vlak, ki odhaja od Jesenic ob pol 11 h dopoldne, prihaja v Ljubljano šele ob 12.40 h. Sedaj ko grativira cela slovenska Koroška v Ljubljano, in imamo Korošci tam pri vladi mnogo posla prosimo, da se spremeni nujno vozni red tega vlaka štev. 1713 tako, da bi dospel ta vlak ob pol 11 h dopoldne že v Ljubljano, da se lahko še opravi kaj pri raznih uradih, ker ob 12 h dopoldne ni več mogoče. Nadalje bi imel ta vlak lahko potem direktno zvezo na vlak južne železnice, ki odhaja iz Ljubljane ob 10.45 h, direktno zvezo iz Koroškega in Gorejskega v Zagreb, Sisek in Beograd. Bilo bi vsem ustreženo, če se ta vlak štev. 1713 tako preloži, da bi prihajal, kakor omenjeno, preje v Ljubljano, radi opravkov in izbornih zvez po Jugoslaviji. Sedaj pa je obstoječi vozni red tega vlaka brez pravega pomena. Ravnateljstvo drž. železnice bode to gotovo drage volje upoštevalo.

kr Novi dobi v Celju. Dobili smo sledeči dopis, in ker nam je ležeče na tem, da se ne vstvarjajo po nepotrebnem nesporazumljenja, ga priobčujemo. Evo ga: „Nova Doba“ od dne 26. junija t. l. prinaša notico, v kateri se nekdo spodtika v tem, da prireja zveza voj. invalidov svoj „zborovanje“ v „Nemški hiši“. Opozarjam na dejstvo, da se prireditve, na katero se omenjena notica nanaša ni priredila od Zveze, temveč od meščanstva na korist Zveze — vršila pa se je v hotelu Union, kamor zahajajo tako slovenski kot nemški gostje. Žalibog pa je zveza voj. invalidov navezana na podporo vsacega, ki prispeva v olajšavo naše bede in zato se ne moremo postaviti na šovinistično stališče. Hvaležni smo vsacemu, ki nam pomaga. V Zvezi poznamo samo invalida — reveža — politika in strankarstvo mora biti že po naravi našega združenja iz Zveze izključeno. Toliko v vednost! Koštonaj Fran.

kr Sokol v Šoštanju slavi letos svojo 10 letnico in priredi 7. septembra javno telovadbo z veliko ljudsko slavnostjo. Prosimo vsa bratska in narodna društva sploh, da uvažujejo to naznanilo pri določitvi lastnih prireditev. Svet je bil in ostane naš boj za svobodo naroda in čistost narodne misli, zato pričakujemo ponosen polet Sokolov v naš kraj in soudeležbo vseh narodnih društev, da krepko podnelimo sveti, večni ogenj domovinske ljubezni! Na zdar! A. K.

kr Mariborski napisi. Vsled tega, ker je imela ena ulica v Mariboru nositi ime generala Maistra, osvoboditelja Maribora, so užaljeni častihlepnih ljudje, in „Slovenec“ piše, da je ljudstvo z razpisi nezadovoljno. V resnici je nezadovoljen le nekdo drugi. Sivar je smesna in žalostna. Mi vsi vemo, kdo je general Maister, o drugih pa vemo le, da so naši politiki in imajo do smrti še dovolj časa, da si slavo pribore. Naši sosede se smejejo tej javni debati. Žalostno, da jim damo, za to povoda, ker zdaj izgleda tako, kakor da smo osvobodili Maribor samo zato, da bodo na njegove ulice naši politiki pritiskali svoja imena. Treba je počakati, da izpregovori zgodovina, sedaj je to naravnost otročje. Ako je kdo res tako slave lakomen, naj napiše na svojo hišo spominsko ploščo z napisom: V tej hiši je živel za časa prevrata slavni jugoslovan X. Y., ki je kmalu po osvobojevanju zaklical: živel jugoslovanski Maribor. — Gospoda, več resnosti! Saj pridete vsi na vrsto!

kr Zlet Mariborske Sokolske župe v Ptuj. Po petletnem odmoru, po zadnjem župnem zletu v Rušah na Vidov dan leta 1914 oživel je zopet v Sokolskih društvih Mariborske župe smotreno sokolsko delo. Da pregledamo

svoje vrste, vrši se v nedeljo 7. septembra t. l. v Ptujski župni zlet. Vse pripravke je prevzel Ptujski Sokol. Delo je porazdeljeno na posamezne osebe; posluje že tehnični, reklamni, prehranjevalni in veselilni odsek. Podravske Sokoli se snidejo z bratskimi društvi na zgodovinskih ptujskih tleh. Prepričani smo, da bo prireditev nad vse impozantna. Sosedni Varaždinci so že obljubili svoje sodelovanje. Isto pričakujemo tudi od vseh Srbskih in Hrvatskih sokolskih društev. Pokazati hočemo, da dviga tudi Sokol ob severni meji mogočna svoja krila.

Kr Roparski napad v Velenju. Komanda V. orožniške brigade ugotavlja, da storilcev niso izsledili celjski policijski agentje, ampak je bil uspeh in zasluga orožniškega moštva postaje Vejenje in Šoštanj.

Kr Iz Velenja. Nekateri delavci v državnem premogokopu v Velenju se pri prečiščanju imen pred delom izključno oglašajo samo s „hier“. Ali se jim zdi to tako lepo ali pa store to vsled nadutosti in mržnje do vsega kar je slovensko. Gosp. svetnik in g. oskrbnik naj vendar že enkrat to odpravita, ker radi tega trpi ugled države in tako obnašanje žali narodni čut drugih delavcev.

Narodnjak-delavec.

Kr Popolnoma pravilno. Pred okrožnim sodiščem v Mariboru se bodo morali zagovarjati radi hujškanja proti državi znani rdečkarji Grosek, Urh, Kancler, Brus in Perdan, ki so obletnico smrti svojega tov. Strmška praznovali na ta način, da so rovali proti obstoju države.

Kr Braslovče. Pri nas se je ustanovilo televadno društvo „Sokolice“. Ta velepomemben korak srčno pozdravljamo. Oziraje se na vstrajnost in zadovoljno disciplino naših sester, pričakujemo krasen uspeh. Vsem tistim pa, ki so si pridobili pri tej ustanovitvi kakoršne koli zasluge, bodi iskrena hvala; isto g. J. Bauerju, ker je dal iz prijaznosti telovadnico na razpolago. Našim vrlim Sokolicam želimo tudi napredka, odboru pa intenzivno delovanje. J. K.

Kr Gasilska župa Žalska je na svojem izrednem obnem zboru v Št. Petru sklenila priporočati tovar. društvom naročbo „Gasilčar za članstvo proti naročnini neposredno pri J. G. Z. L.“ v Ljubljani prirediti v t. l. leta 2. zlet v Laški trg ali v Trbovlje. Načelstvo pozivlja društva k mnogobrojni udeležbi povodom poseta Nj. Visočanstva prestolonaslednika v Celju ter polnoštevilno zastopstvo. Celega zveznega odbora v Ljubljani. Za dobro vstopno gasilno vajo se izreka tam. društvu priznana pohvala. Vsem društvom se naroča prijav datuma prireditve župnemu načelstvu. Odbor.

Kr Šmarjeta v R. Dne 20. t. m. se je pri nas vprizorila ljudska veselica v pri invalidom Spodnjega Roža. Župnik Hraha je aranžiral celo prireditev skupno z narodnimi dekleti. Slavnostni govor je imel velezaslužni g. kapetan Potočnik. Udeležba je bila sijajna. Odlikovalo se je posebno že 30 let staro pevsko društvo v Šmarjeti. Cela prireditev je imela lice pristno slovenske veselice, kjer sodelujejo vsi sloji, priprosto ljudstvo in inteligenca. Čistega dobička je bilo nad 3000 kron. Le tako naprej.

Kr Sveče v R. 20. t. m. se je vršila v Svečah pri Bistrici velika ljudska veselica v prid jugoslovanskim invalidom, zlasti onim iz Bistriškega okraja. Naval k tej prireditvi je bil z vseh strani velikanski. Slavnostni govor, katerega je govoril gosp. prof. dr. Mišič, je izval veličastno manifestacijo tisočere množice za Jugoslavijo. Tudi govor gosp. sodnika dr. Wieserja je bil z navdušenjem sprejet. Izredno zaslugo za uspeh prireditve, ki je vrgla nad 4000 K čistega dobička, so si stekli naši neumorni jugoslovanski železničarji. Koroska narodna pesem je ob tej priliki odmevala od Gorjancev do Rutarjanov.

Zahtevajte „Jugoslavijo“ po vseh gostilnah, kavarnah in brvnicah! Pridobivajte novih naročnikov!

Pomoč slovenskim visokošolcem!

Vsi čutimo, da je vsled izredne podražbe življenja in stanišč nastala za naše visokošolske dijaštvo nevarna kriza. Zlasti se imajo za svoj obstanek boriti tisti dijaki, ki imajo od doma le malo podpore in morajo v tuji, četudi prijateljski deželi obiskovati visoke šole, kakor eksportni in rudarski akademiki, veterinarci, deloma tudi medicinci, tehniki in drugi. Ti potrebujejo nujne in izdatne pomoči, ker resnica je, da premnogo naših dijakov na visokih šolah strada.

Zato se je podpisani odbor odločil, z vso vnemo prevzeti nalogo, lajšati bedo naših revnih, a marljivih visokošolcev in jim nuditi sredstva, da nadaljujejo in dovršijo svoje študije. Saj vidimo vsak dan, da nam primanjkuje na vseh straneh javnega življenja narodno zavednih strokovnjakov. Ako pa nima mlad človek nobene pomoči, mu gine navzlic vsej marljivosti in vstrajnosti pogum, dokler ne omahne.

Apeliramo torej predvsem na radodarna srca vseh mladino ljubev, ki jim je mar bodočnost slovenskih visokošolcev in naše mlade kraljevine, podpirajte nas v našem rodoljubnem delovanju ter pošiljajte obilnih prispevkov, da se uresniči naša načrta.

Za odbor podpornega društva za slovenske visokošolce:

inž. Mohorčič, Maribor
blagajnikov namestnik.

Dnevne vesti.

dn Za slovenske ujetnike v Lincu in Marhtrenku je vsled našega članka v Jugoslaviji preteklo soboto takoj interveniral general Smiljanič ter so se storili koraki, da se v kratkem zamenja nemške ujetnike za naše. Veseli nas ta uspeh, a zadeve ne bomo izpustili izpred oči, dokler ne bodo rešeni naši junaki nemškega rodstva.

dn Nabori letnikov 1888—1889. Iz Osijeka javljajo: Osiješka polkovna komanda je proglasila nabore za one vojne obvezance leta 1888 in 1889, kateri so bili med vojno oproščeni ali na katerikoli način saperarizirani.

dn Srbski emigranti, ki so v soboto potovali preko Ljubljane so dospeli v Beograd.

dn Pisemski promet z Nemško Avstrijo in Čehoslovaško je zopet odprt za sledeče poštnice pošiljke: navadna odprta pisma, navadne in priporočene dopisnice, nepriporočene vzorce in navadne tiskovine. V inozemstvo naslovljena pisma se morajo radi cenzure oddajati odprta.

dn Čevlji za dijake in siromake. Ministrstvo za trgovino in industrijo je poklonilo za revne dijake 1000 parov čevljev, za siromašno prebivalstvo po vojni opustošenih krajev pa 10.000 parov.

dn Kupčije z vojaškimi avtomobili. Oblasti so na sledu večim osebam, ki so poneverjali vojaške avtomobile, jih prodajali in si „služili“ na ta način lepe tisočake. Več oseb je že aretiranih, druge pridejo še na vrsto. Počasi se bo že napravil red, in spravili brezvestneži tja, kamor spadajo.

dn Odpust letnika 1889 iz vojaške službe. Komandant dravske divizijske oblasti je odredil, da se imajo 31. t. m. odpustiti iz vojaške službe vsi vojaški letniki 1889 in sicer na nedoločen čas z ozirom na to, da so boji prestali.

dn Dopusti za poljedelska dela. Letnikom 1895—1898 so dovoljeni 25 dnevni dopusti za poljedelska dela.

dn Imenovanja v poštni službi. S 1. avgustom t. l. bo imenovanih 98 poštnih aspirantov in aspirantinj poštinih oficijantom oziroma oficijantinj. Dne 31. julija dobe še staro plačo, začetkom meseca avgusta pa se jim nakaže nova plača, kakor tudi nove draginjske doklade za mesec julij in avgust.

dn „Zveza postnih organizacij v Ljubljani“ vabi vse člane k širši odborovi seji, ki se vrši v petek, dne 1. avgusta ob 19. uri v pismonoški dvorani na glavni pošti. Tudi člani, ki niso odborniki naj se udeležijo te seje. Prosi se točne in polnoštevilne udeležbe.

dn Legijonarji iz Rusije se vračajo. V nedeljo je prišlo v Zagreb okoli 100 mož jugoslovanskih legijonarjev, ki so se do zadnjega časa borili skupno z zavezniškimi četami na murmanskem obali.

dn Srbska modra knjiga. Presbureau ministrstva za zunanje stvari potrebuje brezpogojno srbsko modro knjigo, ki jo je ministrstvo za zunanje stvari izdalo leta 1916 v Nišu. Oni, ki bi imeli slučajno to knjigo, naj jo pošljejo presbureau ministrstva za zunanje stvari na razpolago.

Brezplačna vožnja po državnih železnicah. Ministrski svet je na predlog ministra za promet sklenil, da se nikomur več ne izda dovoljenje za brezplačno vožnjo po državnih železnicah v ozemlju kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev, marveč, da mora vsakdo zase plačati voznino, odn. da jo plača ono oblastvo oziroma zavod, za čegar račun in potrebo dotična oseba potuje. Ministrstvo notranjih del je odredilo z ukazom P. br. 25.100 z dne 5. julija 1919, da se v bodoče več ne predlagajo ministrstvu za promet prošnje za brezplačno vožnjo in da nobeno oblastvo, ne priporoča niti ustmeno niti pismeno, takih prošenj.

dn Osebna vest. Inženirski izpit iz arhitektonike je napravil na dunajski tehniški gosp. Kregar Rado. Čestitamo!

dn Lastnikom avtomobilov in motornih koles. Opozarjajo se vsi lastniki avtomobilov in mot. koles na naredbo celokupne deželne vlade za Slovenijo z dne 16. aprila 1919, števil. 452 (Uradni list LXXVI). Po mestu in deželi je še mnogo motornih vozil brez predpisane nove evidenčne številke. Varnostni organi imajo ukaz počenši s 1. avgustom 1919 nastopati najstrožje v smislu gori navedene naredbe.

Ljubljanske vesti.

1 Društvo slovenskih zobotehnikov vabi svoje člane na izvanredni občni zbor, kateri se vrši v sredo dne 30. t. m. ob pol 18. uri v restavraciji Novi Svet na Marije Terezije cesti.

1 Slovensko farmacevtsko društvo vabi svoje člane k sestanku, ki se vrši v četrtek, dne 31. t. m. ob 20. uri v restavraciji „pri Roži“ v I. nadstropju.

1 Obratno ravnanje južne železnice v Ljubljani. Končno je vendar rešeno vprašanje samostojnega obratnega vodstva za jugoslovansko ozemlje. Za obratnega ravnatelja je imenovan g. Viktor Bračić, za njegovega namestnika pa g. Andrej Vrečko, ki je bil obnem povišan za centralnega nadzornika. Za predstojnike posameznih oddelkov so določeni višji nadzorniki dr. Fatur, Pregelj, inženjer Šega, Fr. Arko, in dr. Maurer. Upamo, da se bode pod novim domačim vodstvom počutilo dobro tako uslužbenstvo kot tudi občinstvo.

1 So še nekateri spomeniki, na bivšo Avstrijo med nami, na katere vas tem potom opozorim. Ako gre človek na sodišče, opazi takoj pri glavnem vходу na desno neko spominsko ploščo, na kateri se šopiri še Franc Jožef. Po mostvožih na sedišču so razne deske, na katerih so nabiti razglasi s podpisom Schwarza, Klimenta in drugih. Čas, da poseti naše kraje regent ni več daleč, zato je skrajni čas, da zginejo take stvari, ki so nam žalostni spomin na naše suženjstvo.

1 Oni dijaki, ki so sodelovali kot reditelji pri sprejema „Kluba beogradskih maturanata“, se vabijo, da se udeležijo danes ob 11. uri sestanka, ki se vrši v fizikalni dvorani I. drž. gimnazije.

1 Odličen gost. Delegat francoskega ministra zunanjih del g. P.

de Lanux, špecialist v jugoslovanskih vprašanjih, je včeraj v posebni službeni misiji prispel v Ljubljano. Posetil je predsednika deželne vlade g. dr. Janka Brejca, nakar se je delj časa razgovarjal z ing. L. C. Meurvilom, da se čim najbolje informira o naših razmerah. Ker se hoče nekaj dni odpočiti, se g. de Lanux napoti na Bled, ki je sedaj, kakor se kaže, zaslovel tudi v Parizu kot eno najlepših letovišč. Z Bleda odputuje v Zagreb, Beograd in Dubrovnik. Odličnega gosta, ki je znan kot dober naš prijatelj, pristočno pozdravljamo na naših tleh.

Kulturni pregled.

Kl Pevsko društvo „Ljubljanski Zvon“ je meseca maja razpisalo nagrade za najboljše izvorne moške zборе. Iz glasbenikov strokovnjakov sestavljena jury je društvu vposlane skladbe pregledala in prisodila nagrado 500 kron zboru „Solnce v zenitu“, nagrado 300 kron pa zboru „Kam si šla“. Skladatelj obeh je g. Janko Ravnik, bivši kapelnik Narodnega gledališča v Ljubljani. Ostale skladbe ne odgovarjajo pogojem razpisa in se v kratkem vrnejo g. skladateljem.

Zbor zaupnikov Narodno-soc. stranke.

se vrši v nedeljo dne

10. avgusta 1919 v Ljubljani, v dvorani Mestnega doma ob 9. dop.

s sledečim dnevnim redom: 1. Poročila predsedstva pripravljalnega odbora. 2. Načela Narodno-socialne stranke. 3. Strankina organizacija. 4. Strankin list. 5. Resolucije. Vabila za zbor zaupnikov se prično razpošiljati prihodnje dni. Strankina pisarna je začasno v prostorih Narodno-socialne zveze v Ljubljani, Narodni dom, I. nadstropje desno. Uradne ure vsaki dan od 5. do 7. ure zvečer. Tam dobi lahko vsakdo, kdor se zanima za nov politični pokret pojasnila, kakor tudi vabilo za zbor zaupnikov.

Zadnje vesti.

Kombinacije k n inistrski krizi.

Zagreb, 29. julija. (Izv. por.) „Jutarnji List“ javlja iz Beograda: Po vseh znakih kaže, da pripade ponovna sestava kabineta Demokratski zajednici. Prevladujejo razne kombinacije, ena, da namerava Demokratska zajednica skupno z jugoslovanskim klubom in člani socijalno demokratske stranke preosnovati kabinet in da bo sestavljena koncentracijska vlada, katere predsednik naj bi bil član Demokratske zajednice.

Protić v Zagrebu.

Zagreb, 29. julija. (Izv. por.) Prihod ministrskega predsednika Stojana Protića pričakujejo danes ponoči.

Železnica Gdansko—Jadran.

Bruselj, 29. julija. (Pos. por.) Medzvezniška železniška komisija je odobrila in sprejela jugoslovanski železniški projekt Gdansko—Jadran.

Odstop celokupne vlade.

Beograd, 29. julija. V včerajšnji seji ministrskega sveta se je sklenilo, da celokupna vlada odstopi. Da-li se ta sklep izvrši, še ni gotovo in je odvisno od rezultata potovanja ministrskega predsednika Protića v Zagreb in od razgovora ministrstva za notranje zadeve Pribičevića z regentom. (Ldu)

Dr. Bauer odstopil.

Dunaj, 28. julija. Dr. Bauer, kot poverjenik zunanjega ministrstva je odstopil. Kot razlog navaja neuspehe pri mirovni pogodbi z Nemško Avstrijo.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Anton Pesek.
Tiska „Zvezna tiskarna“ v Ljubljani.

Mali oglasi

stanejo prvih 10 besed 4 K,
vsaka nadaljnja beseda 30
vln. - Dopisovanje in ženitne
ponudbe pa vsaka beseda 1 K.

Proda se:

Proda se prvovrstni cello,
moška zlata ura z verižico,
velika potna košara, nepre-
močljivi lovski škornji št. 42,
lodenaste hlače za turiste, 4
letniki „Lovca“ ter več lov-
skih in športnih knjig. Na
ogled med 1. in 4. uro pop.
na Poljanski cesti 19/II. 1072

Proda se popolnoma nov
višnjevi, fin, po najnovejši
modi izdelan kostim za bolj
malo osebo. Potočnik, dam-
ski krojač, Selenburgova ul. 6.

Štečilnik iz bele gline se
ceno proda. Naslov pove I.
Jugoslovanski anončni in in-
formačni zavod Beseljak &
Rožanc, Ljubljana, Frančevo
nabrežje 5. 1069

Žensko kolo dobro ohran-
jeno ceno prodam. Vpraša
se v podružnici „Jugoslavije“
v Ptuj. 1065

Oprava za spalno sobo
kakor več pohištva se proda
Zidovska ulica 3/III. 1076

Kupi se:

Kupujem smrekov les,
jelka, hrastov in bukov bodi
si okrogel ali rezan. Cene za
les naložen v vagon se naj
naznanijo na V. SCAGNETI,
parna žaga za drž. kolodvor-
om v Ljubljani. 419

Sveže maline se kupujejo
v vseh množinah. Ponudbe
na: Destilacija esenc, in iz-
delovanje sokov. Potnik Sre-
delovanje, Ljubljana, Stomškova
ulica 27.

Službe:

Gimnazijski abiturijent
išče primerne službe. Po-
nudbe pod A. D. na upravo
„Jugoslavije“ v Novem mestu.

Absolventka trg. tečaja
išče službe. Cenj. ponudbe
pod „Marljiva“ na upravo.

Službe kot gospodinja
išče vdova, 46 let stara,
snažna, vajena vsega hišnega
dela in tudi šivanja. Najraje
bi šla k samostojnemu go-
spodu ali k mali družini. —
Naslov v upravi. 1071

Za takojšnji nastop iščeta
mesta dva strojnika. Najraje
k parnim lokomobilam ali
mlatilnicam na paro v Sla-
voniji, Banatu ali Srbiji. —
Naslov v upravi. 1066

Sprejememo takoj urad-
nika z večletno prakso v lesni
trgovini veččega slovenskega,
laškega in nemškega jezika
v govoru in korespondenci.
Hudovernik & Komp., Ra-
dovljica. 1067

V dobro trgovsko hišo
na deželi se sprejme služ-
kinja, srednje starosti, vajena
vseh domačih del. One, ki
znajo šivati, imajo prednost.
Priglasite pod „Jugoslavija“
na upravo lista. 1051

Spretno prodajalko sprej-
me usnjarska trgovina Josip
Pirich v Ptuj. Več istotam.
1055

Spretnega gozdarja sprej-
me takoj oskrbnistvo rud-
niškega in fužinskega obrata
v Mežici na Koroškem. —
Prošnje s prepisi spriceval o
dosedanjih službah in stro-
kovnih šolah ter o zmožnosti,
naj se naslovijo na Državno
nadzorstvo in upravnitvo v
Mežici, kr. SHS.

Razno:

Kdo posodi 30.000 K za
nakup hiše s trgovino proti
visokim obrestim. Pismene
ponudbe na upravnitvo pod
„Sigurno posojilo“. 1074

Išče se družabnik ali dru-
žabnica s 40—50 tisoč kron
za popolnoma sigurno trg.
podjetje v slovenskem delu
Koroške. Čisti dobiček letno
10—15 tisoč kron. Sodelo-
vanje ni potrebno. Pismene
ponudbe na upravo pod
„Sigurnost“. 1067

Skoljski kraj se proda.
Na v. upravnitvo.

Vinske sede 50—500 l
vsebine kupim. — Ponudbe
na upravnitvo pod „Vinski
sodi“. 1065

Pekarno vzamem v najem
na prometnem kraju. Event.
stopim tudi v delo. Vpraša
se pri podružnici „Jugosla-
vije“ v Celju. 1065

Kdo posodi 3 do 4000 K
obrti za dobo dveh let,
proti dobremu jamstvu in vi-
sokim obrestim. Cenj. ponud-
be pod „Visoke obresti“ na
upravo lista. 1063

Komisijska trgovina

Filip Pečenko, Ljubljana, Du-
najska c. 6, priporoča svojo
bogato zalogo manufaktur-
nega blaga: cefirja, tiskovine,
hlačevine, nogavic, robcev,
sukanca, gumbov, pritiskačev,
rinčic za čevlje in drugih iz-
delkov čevljskih tvornic, katere
zastopa. 1043

VREČE

vsake vrste in v vsaki
množini kupuje vedno in
plačuje najbolje trg. firma

J. Kušlan,
Kranj, (Gorenjsko).

Traverze

28 cm/9 m dolge, 10 ko-
madov prodaja F. Rudl,
posestnik v Podleh-
niku pri Ptuj. 1067

KEFIR

Filip Pečenko
Ljubljana, Dunajska cesta 6
naznanja st. občinstvu, da
je otvoril Prvi jugoslo-
vanski zavod za izdelo-
vanje Kefirja in Joghurta
Kefir je od zdravnikov
priznan kot najboljši pri-
pomček proti tuberku-
lozi, anemiji, želodčnim
bolezni in itd. Nenadome-
stljiv za slabotne dojen-
čke kakor odrasle. Kefir
uniči vse človeškemu or-
ganizmu škodljive bacile.
Pri rednem vživanju istega
se doseže visoko starost.
Vspeh zajamčen s 1000 K.
Razpošilja tudi na deželo.

Josip Jug

stavljen in pohištveni
pleskar in ličar

Rimska cesta št. 16

naznanja, da še vedno dela
s pristnim blagom.

Izvršitev točna. Zmerna cena.
Za vsa izvršena dela jam-
čim 2 leti.

Javorjeva

spalna soba

popolnoma nova, se takoj
ceno proda. Naslov pove I.
Jugoslovanski anončni in in-
formačni zavod Beseljak &
Rožanc, Ljubljana, Frančevo
nabrežje 5. 1074

Lovski voz

eleganten, se proda.
Srebotnjak, Ljubljana,
Kolodvorska ulica 31.

VINO

rizling in črno dalmatinsko
od 56 l naprej ter sadjavec
in kisle vode se razpošilja
po najnižji ceni od podjetja

SILVA VRELEC Guštani

Kupijo se stari
zamaški.

KONTORISTINJO

ki mora biti absolventinja
trgovskega tečaja, večša
strojepisja, stenografije
in knjigovodstva išče
Josip Rajšter, tovarnar
kanditov in slaščic v
Šošanju. Reflektira le
na samostojno moč. —
Ponudbe naj se opre-
mijo z izpričevali o do-
sedanjem službovanju in
šolski izobrazbi ter za-
hrevki plače. Nastop takoj.

V najem se išče

lepa hiša

s 3—4 sobami brez po-
hištva in vrtom na pri-
jaznem, zdravem kraju,
po možnosti ob železnici
na Štajerskem ali Kranj-
skem. Ponudbe na upravo
lista pod „B. H.“

Kupim
vsako množino

jabolčnika

kakor tudi 420
jabolčnega kisa.

Ponudbe z navedbo
množine in najnižje
cene na Ljubljana I.,
poštni predal št. 163.

Pozor
vrvarji!!

Za prodati imam večjo
množino konopeh. —
Vpraša se pri Viktorju
Radakovič, vinar, Zlatar
na Hrvaškem.

Prima svinjska
mast,

Suho meso,
Slanina,
Braunšvajgerce,
Fižola,
Prženi ječam
a la Kneipp,

Kavin nadomjestak

prodaje na veliko i malo
Prva slavonska tvornica
suhomesnate robe i masti

Jovo Gigović
Novagradiška.

Podružnica:

Maribor, Glavni trg 21.

Priporočamo edino tovarniško zalogo
šivalnih strojev

za rodbino in obrt ter njih posameznih delov.
Dobijo se potrebščine za šivilje, krojače in čevljarje ter galanterijsko
in manufakturno blago.

JOS. PETELINC, Ljubljana, Sv. Petra nasip, za vodo
desno.

Rdeče maline

za eksport kupuje „BALKAN“, trgovska, spedijska in komi-
sijska del. dr. v Ljubljani, Dunajska cesta št. 33. Prosi
se natančne pismene ponudbe.

Širite med narod

sledeče knjige in brošure:

1. Koroška. Spisal Carantanus. Pridejan je zemljevid v barvah
Koroške. Cena 4 K.
2. Poglavje o stari slovenski demokraciji. (Gospodstvo
polje.) Spisal dr. Bogumil Vošnjak. Cena 2 K.
3. Naša Istra. Spisal Fran Erjavec. Cena 1 K.
4. Problemi malega naroda. Spisal Abditus. Cena 2 K.
5. Jugoslovanska žena za narodovo svobodo. Uredil Alre.
Cena 2 K.

Slovenci, Slovenke! Zavedajmo se svojih pravic, spoznavajmo
svojo domovino. Vsakdo naj se pouči o najbolj perečih naših vpra-
šanjih. Naročite te knjige in brošure, širite jih med ljudstvom!

Dobivajo se v upravnitvu „Jugoslavije“ v Ljubljani in pri
njenih podružnicah v Celju, Mariboru, Ptuj in Novem mestu ter v
vseh knjigarnah.

Najboljše uspehe imajo oglasi v

Ako iščete slu-
žbe, ali pa če imate kaj napreda ozi-
roma hočete kaj
kupiti ali zameniti
tedaj inserirajte v Jugoslaviji

!! Trgovci z barvo in
kolonijalnim blagom !!

Oferiram vsako količino temeljne krede (Grund-
kreide, Stritzl, „bilis“); oddam cele vagone po zelo
ugodnih cenah. Iščejo se dobro vpeljeni za-
stopniki. Zahtevajte vzorec. Brata Berger, Brod,
poštni predal.

Razpošiljam lepa
bukova drva

žagana, cepljena in me-
terska, franko na dom.
Cene nizke, dobava točna.
Srebotnjak, Kolodvor-
ska ulica, št. 31.

POZOR!
Moderno opremljena
parna pralnica

s fino kemično čistilnico
se ceno proda. Kje, pove
uprava „Jugoslavije“ v
Mariboru.

Komisija za stvarno demobilizacijo

v Ljubljani

razpolaga še s sledečimi avtomobili nahajajočimi se:

1. 3 tonski Nesseldorfer A XI 458 v Lescah pri pivovarni, cena 6700 K.
2. 3 tonski Marta A X 272 v Lescah pri kolodvoru, cena 8700 K.
3. 2 tonski Spa A XVIII 179 v Trzinu pri pošti, cena 10.000 K.
4. 1½ tonski Fiat v Kamniku, v smodnišnici, cena 10.000 K.
5. 2 tonski Büsing A VII 823 v Domžalah pri Krtini, cena 7500 K.
6. 3 tonski Nesseldorfer B IV 58 v Trebnjem na dvorišču gostilne Pav-
lin, cena 15.500 K.
7. 2 tonski Fross & Büsing na Vrhniki, dvorišče g. Lenarčiča, cena 2000 K.
8. 3 tonski Nesseldorfer na Vrhniki v pivovarni, cena 9000 K.
9. 3 tonski Büsing-Danubis A XI 492 v Kamniku, v smodnišnici, cena
5000 K.
10. 3 tonski Fross & Büsing v Gorenji vasi pri Škofjiloki, cena 3000 K.
11. 2 tonski Fross & Büsing A VII 835 v Škofjiloki pred mestno klav-
nico, cena 7000 K.
12. 3 tonski Nesseldorfer B IV 49 v Borovnici, cena 2500 K.
13. 3 tonski Praga A XII 270 v Sovodnjah pri Žirih, cena 2000 K.
14. 2 tonski Waf A IV med Lukavico in Trojanami, cena 1300 K.

Interesente se opozarjajo na pogoje razglašene v listih 10. maja t. l.,
ki se glase: 1. Komisija za stvarno demobilizacijo si pridržuje pravico do-
deliti tudi nižjim ponudnikom, ako je isti oziravreden. 2. Kupec sme auto-
mobil prodati šele po preteku 2 let brez dovoljenja deželne vlade, v kar se
pismeno obveže. 3. V slučaju potrebe ga mora staviti voj. oblastim v tek
48 ur na razpolago proti postavljeni odškodnini. Pismene ponudbe je poslati
do 15. avgusta t. l. na avtomobilni referat v Ljubljani, hotel Ilirija. — V po-
nudi je navesti ponudbeno ceno v kakšne svrhe se ga bo rabilo in natan-
čen naslov ponudnika.

Razkrinkani Habsburžani.

Moja preteklost.

Žepala grofica LARISCH, nečakinja cesarice Elizabete in njena dvorna dama.

(44. nadaljevanje.)

Nato je stopila k pisalni mizi, jo zaklenila in vtaknila ključ v žep. Razen uhanov, železne zapestnice in prstana ter zlatega križca okrog vratu ni imela drugih draguljev na sebi. Omenila sem ji to, ona pa se mi je nasmehnila, odgovorila pa ni nič.

Neža ji je prinesla klóbuk iz zelene klobučevine, okrašen s črnimi nojevimi peresi, Marija pa si je nadela črn pajčolan, ki si ga je spela pod brado. Nosila je plašč iz kože pomorskega psa in enak muf; nikdar se mi ni zdelo zaljša kot takrat. Mirno je poljubila mamo za slovo, ko pa je bila zunaj budočja, je njena vnemarnost izginila; zletela je po stopnicah navzdol in skočila v kočijo. Jaz sem šla bolj zložno za njo, ko pa sva se odpeljali, sem opazila, da je bila mrzlično razburjena.

»O moj mirni razgovor!« sem si mislila, ko sem ji položila roko na ramo. »Marija, nekaj ti hočem povedati. Ali pa ti docela razumeš, da jaz ravnam izdajsko zoper svojo teto in strica s tem, da te peljem na sestanek s prestolonaslednikom na dvoru?« Molčala je. »Poskusi spoznati v tej moji slabosti čim čistega prijateljstva,« sem nadaljevala. »Ne morem te videti nesrečne, prepričana pa sem, da ti Rudolf pove, kaj je najboljša zate. Stori, kakor ti on poreče in — vzemi si moj svet k srcu — končaj to epizodo, kajti sicer se bojim, da bodo posledice tega usodepolne za nas vse.«

Marija me je pogledala, in jaz nikdar ne pozabim izraza v njenih lepih očeh; malone vzvišena ljubezen je sijala v njihovih modrih globinah; vendar še vedno ni izpregovorila in samo stisljaj roke mi je pričal, da je čula moje besede.

Izvošček se je ustavil pri »Beli mački«, prodajalni, ki je slovela zaradi veznine in čipk; izstopili sva in jaz sem začela nakupovati; Marija pa je bila tako nepotrpežljiva, da ni kazalo drugega, kakor vrniti se k izvoščeku. Naročila sem kočijažu, da se ustavi v ulici za palačo nadvojvode Albrehta, in potem, ko sem mu velela čakati, da se vrneva, sva odšli z Marijo proti vhodu na dvor.

Očividno so nas pričakovali, kajti mala železna vrata so bila priprta. Marija jih je odprla in ugledali sva Loscheka, Rudolfovega komornega služabnika, ki je stal v veži. Rekel ni ničesar, pač pa nama je dal znamenje, da mu slediva po temnih stopnicah.

Le iztežka sem videla, kod sem stopala, in sem bila malone brez sape, ko se je najin vodnik nenadoma ustavil ter odprl neka vrata, ki so slednjič pokazala dnevno svetlobo.

Znašli smo se, kakor sva spoznali, -na ravni strehi dvorca; z nekim zanimanjem sem ogledovala okolico, kajti iz našega stališča smo imeli prekrasen razgled na Dunaj; mrzli, močni veter, ki je pihal tam gori, nas je malone odnesel.

Loschek je naju peljal preko strehe; obšla me je nekam blazna želja, smejati se, ko sem si rekla, kaj bi dejala teta Cissi, ko bi vedela, kdo je stopal po tej visoki poti proti sobanam njenega sina. Ozrla sem se na Marijo; veter ji je rdečil blede lica ter ji razrahljaval male krasne zavoje njenih las. Kar se me je iznenada polotil neki strah, ki si ga nisem mogla raztolmačiti, in moja notranjost me je začela svariti pred neko neznano nevarnostjo. Obstala sem. Ali je bilo prepozno, da bi se vrnila?

Marija je opazila moje obotavljanje in me je kičevito prišla za roko. »Ne, ne, ne! Videti hočem Rudolfa; sedaj mi ne boste onemogočili tega.«

Loschek je naju nebržno opazoval. Brezdvomno je popeljal že marsikatero obotavljajočo se žensko čez streho in to mu ni bilo nič novega. Vodil je naju do nekega okna, skozi katero smo zlezli v nek hodnik spodaj, in zopet smo bili v temi: Bila sem strašansko nervozna. »Kam pa gremo?« sem vprašala. Tedaj mi je pa naenkrat šinila misel v glavo, da je bilo videti, kakor da Marija prečudno dobro pozna to pot.

V srcu sem se togotila nad svojo nespametnostjo, da sem se udeležila te pustolovščine, kar je Loschek odprl neka vrata koncem hodnika in sledila sem Mariji noter. Iz sence je nekaj prifrftalo in mi prhutalo okrog glave. Pridušeno sem zakričala, ker izprva nisem mogla videti, kaj je bilo. Zatem sem začutila dvoje ledenomrzlih krempljev na svojem vratu in hripavo krokanje je pretrgalo tišino.

»Samo krotak krokar je,« je rekla Marija nepotrpežljivo. »Semkaj pojdi,« je rekla in je vzela ptiča raz mene, poklicavši ga po imenu.

»Revež,« je rekla, božajoč ptiča; »vi ste pa res boječji, Marija, saj ni nemalo nevaren in je jako prijazen.«

»Nemara res ni nevaren,« sem rekla zlovoljno, »ali jaz si nočem nič več razburjati živcev. Zaupam pa v nebesa, da smo že skoraj pri Rudolfovih sobanah.«

(Dalje prihodnjik.)

Vizitnice lične in po nizkih cenah
priporoča „Zvezna tiskarna“,
v Ljubljani, Stari trg šteč. 19.

S. Potočnik

krojaški atelje za dame in gospode

Selenburgova ulica 6, 1. nadstr. na desno.

v Parizu akademično izprašan.

izdeljuje najmodernejše kostume, jesenske plašče za dame, najmodernejše obleke za gospode na zahtevo v osmih dneh.

Posebna delavnica za obročanje površnikov in oblek za gospode!

Radi prevelikega dela v sezoni se prosi cenjene dame in gospode svoja naročila že sedaj vposlati.

A. Verbajš

trgovina elektrotehn. predmetov
dobavlja

vse v to stroko spadajoče blago
po primernih cenah.

Ljubljana, Linhartova ul. 4.

Generalna reprezentanca
za kraljestvo SHS
za baterije, žarnice
elektrotehnike

Izdelki svetovnih angleških in slovanskih tvrdk.

Janko Pogačar, Ljubljana.

Skladišča, pisarne in razstavniki lokal
Mestni trg 25.

Traže se tvornički stražari (čuvari)

za veliko tvorničko poduzeće u Bosni. — Primaju se čili, neoženjeni, ne preko 36 godina stari muševci slavenske narodnosti, koji su sposobni za službu stražara (čuvara) te za vatrogasnu službu. —

Prednost imaju oni natjecatelji, koji su služili u vojsci i članovi vatrogasnih četa ili društava.

Nudja se konačenje (stan) kao u vojarni (kasarni), dobava životnih namirnica uz jeftine cijene, te mjesečna plata od K 450.

Za zajedničku kuhinju tvorničkih stražara stavlja se besplatno na raspolaganje jedan kuhar.

Samo potpuno zdravi, snažni natjecatelji neka pošalju svoje ponude sa prepisima svjedodžaba odnosno iskazom o dosadašnjem radu na upravu ovoga lista pod brojem 1586.

METLE

z metlišči, krtače iz sirka za ribanje nudi trgovcem postavljeno

VELIKA GORICA

Prva Hrvatska Tvornica metala, Velika Gorica.

Ia apno

dobavlja takoj

Simon Stössl, apnenica

Galicija (Koroška).

Pozor!! Jos. Rajšter Pozor!!

tvornica kandit in slaščice v Soštanju, Slovenija
ima v zalogi raznovrstne kandite in slaščice, kakor: maline, limone, roks-drops, jačallce, sadje, medene itd. ter slaščice vseh vrst, kakor čajni keksi, biskviti, mandeljnovi izdelki, medene kolačke itd. po nizki ceni. — Na željo prospekti.

Ko treba?

Pšenice, kukuruza, zobi (ovsa), ječma, kaše (Gersti), pržena ječma, pakovane po uzorku Kneipa i otvoreno, masti, suhog mesa, sve vrsti zemaljskih proizvodov

Jovanović i Tomić, Mitrovica
(SREM.)

ING. Dr. MIROSLAV KASAL

oblastveno poverjeni stavbeni inženjer.

Specijelno stavbeno podjetje za betonske, železobetonske in vodne zgradbe

v Ljubljani, Hiltnerjeva ulica št. 7.

Izvršuje strokovno:

Naprave za izrabo vodnih sil, vodne žage, elektrarne, betonske in železobetonske jezove, mostove, železobetonska tovarniška poslopja, skladišča, betonske rezervarje, železobetonsko oporno zidovje in vse druge betonske in železobetonske konstrukcije. 933

Prevzema v strokovno izvršitev vse načrte stavbeno inženerske stroke.

Tehniška mnenja — Zastopstvo strank v tehniških zadevah.

DRVA

cele vagone in tudi na m³ oddaja

Gospodarska zveza v Ljubljani.

ŽENSKO ZDRAVILIŠČE

drž. toplice Dobrna pri Celju

(preje Neuhaus bei Cilli, Steiermark)

vrelec izredno bogat na radiju in ogljikovi kislini.

MAJ—OKTOBER.

BARVA in KEMIČNO — ČISTI

vsakovrstno blago

obleke

in PERE

in

SVETLOLIKA

domače perilo

ovratnice, zapesnice

(pošilja po isto na dom)

in srajce

tovarna Jos. Reich

Ljubljana, Poljanski nasip št. 4.

Podružnica: Šelenburgova ulica št. 3.

Novo otvorena fabrika šešira i kapa

u Sarajevu.

Javlja pošt. trgovcima iz mesta i sa strane, da je otpočela svoj rad, i da imade na stovarištu uvek gotove letnje kao i zimске robe. Naruče izvršuje brzo i tačno. Cene solidne. Moli za poverenje kao i naruče. S poštovanjem

Nikolić i Papaj

Mašičeva ulica broj 3, Novo Sarajevo.